

עמ"ת 58569/07/22 - אורי יעקב - בהיעודות חוזית נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחויז בתל אביב - יפו

עמ"ת 22-07-58569 (עצייר)

2022 אוגוסט 02

העורר אורי יעקב - בהיעודות חוזית
ע"י ב"כ עו"ד י' פינקלמן ניסן

נגד מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ז' לדרמן

המשיבה

נגד

החלטה

לפני מונח עրר על החלטת בית משפט השלום (כבוד השופט א' מטעון) מיום 27.7.22 במסגרת דחה בית המשפט בקשה לעיון חוזר ולבחינת חלופת מעצר במסגרת בקשה למעצר עד תום ההליכים.

כללי

ביום 30.5.22 הוגש נגד העורר כתוב אישום המיחס לו עבירה של פיצעה כשהערבי מזויין ואיומים (2 עבירות), ולצד כתוב האישום הוגש בקשה למעצר עד תום ההליכים המשפטיים (להלן: **הבקשה למעצר עד תום**).

ראוי להעיר שבערר צינה ב"כ העורר, שכتب האישום הוגש נגדו ביום 31.5.22, אולם מעיוון בתיק עולה שכבר ביום 30.5.22 התקיים דיון ראשון לפני בית משפט השלום (השופט ע' יהב) במסגרת הבקשה למעצר עד תום, ועל כן נדמה שהמועד בו הוגש כתוב האישום הוא יום 30.5.22.

מאז העורר עצור.

ביום 14.6.22 התקיים דיון ראשון במסגרת הבקשה למעצר עד תום, ולאחר שבית משפט קבע כי קיימות ראיותلقאות נגד העורר, והורה לשירות המבחן לעורר תסקير מעצר בהתאם להוראות סעיף 21א לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: **חוק המעצרים**).

עקב עומס עבודתה בשירות המבחן, הבקשה על ידו אורךה שמשמעותית טרם יוכל להגיש תסקיר מעצר, ובית המשפט אכן נעתר לביקשת שירות המבחן והורה כי יוגש תסקיר מעצר עד ליום 18.8.22.

ביום 27.7.22 התקיים דיון לפני בית משפט השלום במסגרת נדונה הבקשה למעצר עד כשבמהלך הדיון ביקש העורר להוציא חלופת מעצר, עוד טרם יוגש תסקير המעצר, בשים לב לכך שטרם ניתן תסקיר המעצר ולאחר הטענה שבעניינים דומים שוחררו נאשימים לחלופות מעצר. המשיבה התנגדה לבחינת כל חלופה בטרם ינתן תסקיר המעצר ומכל מקום חזרה על עמדתה לפיה יש לעצור את העורר עד לתום ההליכים המשפטיים כנגדו וזאת גם ללא חלופה.

עוד במסגרת הדיון, הפנתה ב"כ המשיבה את תשומת לב בית המשפט כי בתיק זה טרם בוצעה הקראה של כתב האישום כמתחייב בדיון.

או אז טענה ב"כ העורר שבשל העובדה שהלפו 30 ימים מאז שנעצר העורר וטרם התחיל משפטו, יש לשחררו, כמצאות המחוקק.

המשיבה התנגדה לשחררו לאלאר, בטענה שדיון בשאלת הריאות לכואורה התקיים, ולא ניתן לטעון בשלב זה שהנאשם לא מכיר את עובדות כתב האישום, מה גם **"שלא נרצה לסכן את המתלוונת בשל תקלת טכנית אם בכלל הייתה כזו"**.

בית המשפט דחה את הבקשה לשחרור הנאשם וקבע בהחלטתו לעניין זה כך: **"אמנם לא נרשמה הקראה פורמלית במובנה המהותי כמפורט בחסד"פ, ואולם עצם קיומו של דיון ריאות לכואורה בו המשיב פועל ומתבטא, כפי שניתן לראות בפרוטוקול הדיון, מלמד על כך שמהותית המשיב מכיר את תוכנו של כתב האישום, ועל כן לא מצאתי להורות על שחרור מהטעум הזה"**. בית המשפט לא נדרש לשאלת החלופה שהוצאה על ידי העורר והאריך את מועד הגשת תסקיר המעצר עד ליום 24.8.22.

על החלטה זו מוגש העrr.

לטעת העורר, שלא בוצעה הקראה של כתב האישום וזאת לאחר ששזהה במעצר למעלה מ-30 ימים, הרי שהוא שווה במעצר בלתי חוקי ויש להורות על שחררו.

המשיבה התנגדה וסמכה ידיה על החלטת בית משפט קמא, בציינה שיש לפרש את התיבה "תחילת המשפט" באופן מהותי-כלכלי ושאינו טכני, וכי אין חולק שהעורר הבין את תוכן ההליך והוא יכול להיערכ כראוי אליו.

דיון והכרעה

כיצד יש לנוהג מקום בו מתברר שנאשם שווה במעצר בלתי חוקי בשל אי ביצוע הקראה תוך 30 יום מהגשת כתב האישום. זו בתמצית השאלה העומדת לדין.

שתי הוראות חוק רלוונטיות לעניינו:

האחת, סעיף 60 לחוק המעצרים, והשנייה סעיף 142 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: עמוד 2

סעיף 60 לחוק המעצרים קובע כך:

"נאמם, שלאחר הגשת כתב אישום נגדו היה נתון במעצר בשל אותו כתב אישום, תקופה המctrפת כדי 30 ימים, ולענין מעצר בפיקוח אלקטרוני - כדי 60 ימים, ומשפטו לא החל, ישוחרר מן המעצר, בעורובה או ללא עורובה; ואולם רשיי בית המשפט לדוחות את מועד תחילת המשפט, ללא אישורו, ל- 30 ימים נוספים, אם בקש זאת הנאשם או סניגורו".

הוראת סעיף 143 לחס"פ שכותרתה "תחילת המשפט" קובעת כהיא לשנה: "ב*תחילת המשפט יקרא בית המשפט את כתב האישום באזני הנאשם, וסביר לו, אם ראה צורך בכך, את תכנו, אולם רשיי בית המשפט, לא לעשות כן לגבי הנאשם המוצג על ידי סניגור, אם הודיע הסניגור לבית המשפט, כי קרא את כתב האישום באזני הנאשם והסביר לו את תכנו, ואם אישר הנאשם את ההודעה; דברי הנאשם וסניגורו ירשמו בפרוטוקול".*

הנה כי כן, דרישת הוראת סעיף 60 לחוק המעצרים נועדה להבטיח שאדם לא יוחזק במעצר לתקופה העולה על 30 ימים מבלתי **שמפטו יתחיל**, כשהליך פתיחת המשפט הוא בהקראת כתב האישום.

פתיחת המשפט והקראת כתב האישום איננו עניין פועל או עניין של מה בכור, אלא מהו בסיס להליך המשפטי; חובתו של בית המשפט היא להבטיח שתוקן כתב האישום והעבירות המוחוסות לנאמן אכן הובאו לידיעתו, הסבירו לו, והוא מבנים ודברים יבואו לידי ביטוי מפורש בפרוטוקול. כך קובע המחוקק, וכך נאמר על ידי בית המשפט העליון בבש"פ 7/07 9997/07 גיאורגיה נ' מדינת ישראל (נבו 10.12.2007).

פתיחת המשפט היא נפרדת ונינה קשורה להליך המעצר עד תום ההליכים, וגם אם נעשית **"فتיחת המשפט"** במסגרת הליך המעצר עד תום ההליכים (מסיבות שונות), הדבר צריך להיות ברור ומפורש.

חוק המעצרים נותן ביטוי לחובה שלא לפגוע בחירותו של אדם אלא לתוכלית ראייה ובאופן מיידי, תוך פיקוח ובקרה שיפוטית על תקופות המעצר.

כך שאמ ראיינו שהוראת סעיף 60 לחוק המעצרים קובעת שיש להתחיל במשפטו של הנאשם תוך 30 ימים המעצר, הרי בהמשך חוק המעצרים גם מורה אותנו כי הנאשם נתון במעצר באותו כתב אישום תקופה המctrפת כדי תשעה חודשים, ומשפטו לא נגמר בהכרעת דין - ישוחרר מן המעצר, בעורובה או ללא עורובה; ניתנה הכרעת דין, ניתן להורות על הארכת מעצרו של הנאשם עד למתן גזר הדין. אולם אם לא ניתן גזר דין בתוך 90 ימים מיום שציווה בית המשפט כאמור - ישוחרר הנאשם מן המעצר (ראו סעיף 61 לחוק המעצרים). אלה הוראות שנועדו להבטיח את התקדמות ההליך השיפוטי בעניינו של הנאשם.

מכל מקום וחזרה לעניינו, אין חולק שהעורר עוצר כבר מיום 30.5.22, ורק בישיבת יום 27.7.22 ולאחר שניתנה החלטת בית משפט השלום (מושא עיר זה) הדוחה את בקשה ב"כ העורר לשחרר את הנאשם, בוצעה הקראה פורמללית של כתב האישום.

המדובר בפגם שאינו פשוט כלל ועיקר. נהפוך הוא.

כל שהדברים נוגעים לחרותו של אדם יש לדקדק בהוראות החוק כלשונן וכתכליתן; לא ניתן לראות את שלילת חירותו של אדם שלא כדין **"כתקלה טכנית"**, כעמדת המשיבה. מדובר בלב לבן של זכויות יסוד של אדם, ויש להקפיד לבטח פגע חירותו שלא כדין:

"אין צורך לומר, כי זכויות הנאשם אין אף כתובות על ספר אלא יש לקיימן, וכי התביעה - וגם בתם המשפט - מצוים לעמוד בדרישות החוק בדוקנות, קלה כבhammadah.ברי כי בראש ובראשונה מוטל על התביעה - וגם בעומס הקאים הדבר אינו צריך להיות בלתי אפשרי בעיניין המחשב ובסימן פשוט למדי - לוודא כי דרישות החוק ישמרו; זאת - גם מקום שעסוקין בתקיים מרכיבים ועתרי בקשوت ומסמכים, לא כל שכן בתיק מעין זה..." (בש"פ 10936/08 **אלעטאונה נ' מדינת ישראל**, (נבו 11.01.2009)). שומה על התביעה או על המשיבה היה לוודא שהקראה בוצעה על ידי בית המשפט, ונדמה שכןון שם הדבר נשמט לאמן הנמנע שגם ההגנה תעיר לבית המשפט שטרם בוצעה הקראה. לעניין זה ראוי לזכור את דבריו היפים של בית המשפט העליון, שלא נסlichם, בע"פ 1/48 סילבסטר נ' **הייעץ המשפטי לממשלה** (פ"ד א, 5) לפיהם:

"פרוצדורה פלילתית טובה צריכה בוודאי לתת לנאשם את מלאה ההגנה, כדי למנוע עיוות דין, אבל הדיון הפלילי אינו צריך לקבל צורת משחק אשוקני שבו מהלך אחד בלתי נכון קובע את גורל המשחק".

עמדת המשיבה, לפיה הדיונים בבקשתה למעצר עד תום הגשמו את תכלית הקראה, ובכך לכואורה נרפא הפגם שבאי קיומו של תחילת המשפט, היא עמדה שראוי שתינקט במרקם היוצאים מן הכלל והחריגים, וזאת במיוחד לאור הדרישה הקבועה בחוק, ועל מנת שלא להפוך את הוראות החוק לאות מתה.

עדין מוטלת החובה על בית המשפט להזכיר את כתב האישום באזני הנאשם ולוואד שהבינו, או מקום שהנאשם מיוצג - לשמעו את הצהרת הסניגור כי הקרא את כתב האישום לנאשם וזה הבינו. אמן בתיק זה הוועלו בדיון לפני בית המשפט טענות קצרות מטעם העורר, אולם לא התקיים דין לגופו לעצם הריאות לכואורה וניתנה הסכמה לצורכי הדיון בבקשתה למעצר עד תום, כך שקיים ספק אם אכן העורר מודע במלואה לתוכן ההליך המשפטי כגוןו.

ככל, "פתח המשפט בהקראה - **"הකראה פותחת את המשפט ומהוות תחילתו"** (ע"פ 1523/05 **פלוני נ' מדינת ישראל** 2.3.06, פורסם ב公报). עם זאת, במספר הקשרים הובעה הדעה כי "תכנו מקרים שבהם "פתח משפט פלילי גם בטרם התקיימה הקראה.

"תחילת המשפט" הוא **"שלב שבו מובא הנאשם לבני בית המשפט העומד לדון במשפטו, שלא לצורך הlion שהוגדר בפירוש כ'הlion שלפני משפט'** ושלא לצורך עניין מנהלי גרידא... (ב"ש) 418/79 אבו חצירה נ' מדינת ישראל, פ"מ תשמ"א (1) 14, 18 (1979).

מצאתה להעיר שבמספר מקרים הושארה בצריך עיון השאלה האם משפט עשוי להתחיל שלא על דרך הקראת כתוב האישום (ראו בש"פ 5956/97 סעדה נ' מדינת ישראל (13.10.97); בש"פ 5988/03 אמара נ' מדינת ישראל (20.7.03)).

אם כך, מחלפו 30 ימים בהם ניתן העורר במעצר ומשפטו טרם החל זכויותיו נפגעו, שומה היה על בית המשפט לשקל במצב זה את שחררו, וזאת תוך איזון בין הפגיעה בזכותו לבין רמת מסוכנותו.

בתיק זה בוצעה הקראת פורמלית בישיבת יום 27.7.22. יש לבחון ולדון מחדש בבקשתה למעצר עד תום, כאשר עתה יש לשקל גם את העובדה שהעורר שהה במעצר לא חוקי. נתון זה אינו אלא נתון אחד מבין הנתונים שיש להביא במסגרת השיקולים הנוגדים הצריכים לעניין "על בית המשפט, בכל מקרה, לאזן בין האינטרסים המושכים לצדים ולהחליט על פי האינטרס הנעלם. חייבים אנו אמנים להיות חרדים לחירותו של האדם, אך בה-בעת אין לשכוח גם את זכויות היסוד של קורבנות העבירה בפועל ובכוונה" (בש"פ 1552/04 אבו עסא נ' מדינת ישראל (נבו 24.2.04)), ועל כן - אל מול הפגיעה בזכות העורר עומדת שאלת המסוכנות לאור המעשים המיוחסים לו בכתב האישום.

אם כן, משהיה על בית המשפט לתקן את הפגם בערכית הקראת ולדון מחדש בבקשתה למעצר עד תום ומאחר שאר ביצע את הקראת, יש להורות לו לדון מחדש בבקשתה למעצר עד תום.

יוער שמלילא זו הדרך הנոגנת בפרקטיקה לתקן הפגם: תיערך הקראת ובית המשפט ידונן מחדש בבקשתה למעצר עד תום ההליכים (לענין זה ראו: בש"פ 1694/99 סלם מטר נ' מדינת ישראל, פ"ד נג (2) 22)).

בית המשפט העליון מבahir ש"תיקון הפגם על ידי הקראת ודיוון מחדש בבקשתה למעצר עד תום ההליכים, אינו עניין פורמלי גרידא... אולם החזקה שלא כדי דין של נאשם מהוות אף שיקול אחד מכלול השיקולים שעל בית המשפט לבחון בוואו להכריע בבקשתה מחודשת להארכת מעצר. טיב הפגם ואורך המעצר הבלתי חוקי מחיבבים איזון מחדש איזון מחדש בין מכלול הנתונים הצריכים להחלטה" (כבוד השופט י' עמיית בבש"פ 11/1911 רועי רווה נ' מדינת ישראל (נבו 11.3.22)).

לאור האמור לעיל, אני מקבל את העrrה, במובן זה שהדין יוחזר לבית משפט כאמור, שיקיים דין מחדש בבקשתה למעצר עד תום, תוך שיקוח בחשבון גם את אורך המעצר הבלתי חוקי, ויבחן מחדש את שאלת מעצרו של העורר עד לתום ההליכים כנgado (ואין באמור כדי להביע, ولو ברמז, עדמה לעצם העניין).

בית משפט כאמור יתבקש לקבוע את הדין כאמור בהקדם האפשרי.

ניתן היום, ה' אב תשפ"ב, 20 אוגוסט 2022, במעמד הנוכחים.